...ə ...ngə

uazar byriitn proletaarinar negedegtii

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

36 onii SENTIAABRIIN 3-nii ӨDӨR
№ 202 (1935)
AAN-YDE KOГO ● 13-deki ZILEE GARNA

BK (b) PAARTIIN BURIAAD-MONGOLIIN MOZIIN KOMITEED, BMASSR-iin TӨBIIN GYICEDKEKE KOMITEED ba BURPROFSOVEEDIIN ZYGEES GARDAG KOLKOOZIIN ӨDӨR BYRIIN SONIN

REDAAGCIIN TELEFOONUUD:
Kariuucalgata redaagtoriin . . . . 3—44
Kariuucalgata sekretaariin . . . . 3—23
Kedee azaliin keltesiin . . . . . „

...kuriaalgada ...siidkekii kubilalta gargaka

...iin 3-4 zil soo 7-8 miliaard ...tariaa talka abka bolko jo...di" gesen nek. ***Staalinii*** ...ri bol bidenii kedelmeriiin ...raama men begeed, elbeg ...urgaca abkiin telee kaba...koişo temecesen temeceliin ...tariuucalgatai — kuriaalgiin ...orood bainabdi. Ene şiidke...martai azalaa ali tukaigaar ...za baina biibdi gebel ton ...ltagyi teempetei bainabdi. ...aanii menee yjede zigdereze ...l baikada kezee eni dyyreed ...–paar beledkeliin negedeki ...ojordoki kakalalga, siilos ...ja. ebese kuriaalga g. m. ...ikala kedelmerinyyd dyy...i baina. Menee ene kedel...yyd bygede zergeçeed ai...r jike saad bolzo baina. ...astiin 25-nii medeegeer res...ike dotoroo ebese kuriaalga ...80,7 proc. ba tariaa kuriaal...in 9,0 proc. gyicedkegdesen ...Byri ile baikiin tula tuskai ...ozuudaar abaad yzeje: Agiin ...iin Zugaalain somonii Dor...iin neremzete kolkooz bol ...e ebesenii kuriaalgiin tese...61 proceent dyyrgesen, ne...kilograam siilos daraagyi, ...nii kuriaalgiin beledkeliigi ...d unagaasan—menee kyrter ...nuudaa gyicedkeze çadaagyi ...lime buzagai baidaltai bai...ad, ene kolkooziin dergede...artiiin emkidkegçe ***Zamba...***a ene somonii gyiced bişe ...surguuliiin direegtor ***N. ...azabiin*** gegçed somonii ...in ketelberilegçedtei beleg...arkidalga emkidkekees gada...kolkooziin zarim brigadiir...ba kolkoozniguudiigi beje...ataza tedenii kiike azaliigi ...ulza baisanii dokioonuud ...redaagcada abtaza baina. ...n Koriin aimagiin deede-Kyr ...omonii kolkoozuud bol „cag ...besenii kuriaalgiigi iigeseer ...egdene beze" geze sanaa amar ...d, jamarç teempegyi jabasa ...aar ebese cabçalga deere 40 ...konogto kedelmerilesen ke...bolboç, tesebee zebken 71 ...ent dyyrgeze jabana. Ene ...do paartiiin emkiin ba ...ii soveediin zygees operatiiv ...eri geze ogto ygei, kedel...edeni kedelmeridee buzagai ...garka ba ton erte orokoor ...ran untasan noiroo sergee-ke geze ende tende arkidalgan bolzo baidag baina. Ene juu bodono geeçeb? ilalta bol eeree mu kariza jirekegyi, ilaltiigi temeceleer tuilaka josotoi baisaniigi odoo kyrter oilgoogyi geeçe juu?

Basa Zagarain aimagiin Doodo-Kyribiin somonii Staalinii neremzete kolkooz, Ulaan-Ononii aimagiin Tabtaanain somonii Jerbaanoviin neremzete kolkooz ba busaç kolkoozuudiigi abça yzekede tariaanii kuriaalgiin kedelmeride orokoos urda byteeke kedelmerinyydiigi dyyrgeze çadaagyi, bygede „cag erte, tariaan nogoon, cagiin ulariI tokonioogyi" g. m. kyndegyi„ gadaa diin" şaltagaanaar nuuga kiize baisan baina. Ede nogoon niydetei ketelberilegçediin niurganda baisan tariaa yzekede bygede boloçoson ba jikenkidee unaza baisan baina. Ede barimtanuud bol uul kolkoozuudiin buzagai muu kedelmeriiigi karuulkatai kamta, men tus aimaguudiin paarti soveediin ketelberiiin muugi karuulza baina.

Uçar tiimiin tula, paartiiin, komsomooliin, soveediin doodo şatiin emkinyyd, kolkooz bykenii pravliieeninuud, ergen niite kolkoozniguud bol ebesenii kuriaalgiin kampaani, siilos daralga, tariaanii kuriaalga ba cokilgo bolon eldeb telberiiin oruulaltanuudiigi negedken jabuulka bolood baisanaa mederke josotol. Medereed boliko bişe, karin ene eesediingee buzagai muu kedelmeriees surgaal abça, busagaituulsan bykii dutuunuudaa darui gyiceldyylke tyryyşiin zorilgo bolood baina.

Oncolon kelebel socialiis maliingaa tezeel bolko ebese cabçalga, siilos daralgiigi baakanç suladuu langyi, tariaa kuriaalgiigi erçemtei tyrgeer begeed, erkim sain çanartaigaar oiriin cagaa ecesleke ba ulasiingaa ujalganuudiigi—yresenii bucaalta, natuur teleberinyydiigi cag bolzortoni dyyrgeke zorilgo baina.

Eneentei kamta namariin paar kakalalgiigi jabuulka josotoi. Tiime tula byke kedelmeridee socialiis meriicee delgeryylze, stakaanoviin meetedeer temeceke josotoi. Deere dursagdasan kolkooz ba somonii kedelmeriçedte uul aimagiin emkinyyd negen tobçolol gargaka josotoi bolno.

...ykekolbootiin rekoordo

(Manai korespondeenta). PVZ-iin vagoonii kombinaa ...tookari erkim stakaanovça nek. Sykootin F. (bu ...d) aguu jike aldarta stakaanovtanii ekin oigi ugtuu ...aavgustiin 29-30-nii seniiin nege smeene dotor çi...cakarigiin 25 paar kyzyybçiigi kaiza Bykekolboo...rekoordo ilaba. Şine noormiiin josoor italjaan sis...niin stanoogoor 8 paar kyzyybçe kaika baisan aad, ...rmojoo 2 kakas kubi juu 312 proceent ylyy gyiced ...

Paravooz-vagoon byteeke SSSR-iin bykii olon za...luudta iime rekoordo yzyylsen kyn ygei baina. Gan ...a Peeroviin paravooz-vagoonii zavoodiin nege sta...novça smeene dotor 23 paar kyzyybçe kaiza Byke ...bootiin rekoordo ezelsen baina.

Manai PVZ-iin kykii stakaanovtan, udaarniguud ...iitiin emkinyyd neker Sykootinii rekoordiigi bygen ilalta bolgon bajasaza omogorkon baina.

Poleeka.

Kokkinaakiin rekoordonuud batalagdaba

SSSR-iin Koosariviin ne remzete tebiin aeroklyyb bol aviaaciin federaaciin Var şaava kotodo bolson olon ulasiin konfereencede oçoson teleelegçed: nek. **Gorşeenin** ba kombriig **Deiç** gegçedees telegraama abtasan baina. Edener bol telegraama doto roo turşalgaşa—lloodçog **V. Kokkinaakiin** komeersiin açaa teegeed, deegyyr niisesen ty ryyşiin gurban rekoordiigi olon ulasiin dundiin rekoor do geze olon ulasiin aviaaciin federaaciin batalasan tukai medeecesen baina. Nek. **Kokkinaakiin** ijyyliiin 17-do 500 kilograam komeersiin açaataigaar 11 minga 458 meetr, ijyyliiin 26-da 1000 kilograam komeersiin açaa taigaar 11746 meetr, aavgustiin 3-da 500 kilograam açaa taigaar 13109½ meetr deegyyr, niiseze tuilasan komeersiin açaa teegeed niisesen „S" klaasiin rekoordonuudiigi olon ulasiin dundiin rekoordonuudiin spiis k e d e oruulsan baina. Aavgustiin 21-de 1000 kilograam komeersiin açaa teegeed 12101 meetr deegyyr niisesen nek. **Kokkinaakiin** rekoordo tukai materiaaliini sajakan elgeegdesen tula eşee yzegdeegyi baina.

Deere dursagdasan V. **Kokkinaakiin** rekoordonuud bol olon ulasiin dundiin emkieer batalagdasan, Soveed oronii spoortiin olon ulasiin dundiin tyryyşiin rekoordo bol soniigi temdegleke çukala bolno.

SSSR-iin şine Konstituuciin projeegtiigi aradbygedeeree kelceze baina

Bolbosoroko jabadaliigi ulamaar badaruulna

Manai SSSR dotor sojol kylityyriin kedelmeri maşa jikeer jabuulagdaza, 8 nasa naas 50-60 nasan kyrter yseg biçeg medekegyi kyn ygei şakuu bolzo, bygedeeree yseg biçegte suraza baina.

Staalinii şine Konstituuciin projeegtiin 121 dugaar zyil soo „SSSR-iin graazdanuud bolbol erdemde suraka erketei baika. Ene erke bol niite bygediin ujalgata ekin surgalgaar kangagdaka" geze biçegdesen baina. Tiin deerki 121 dugaar zyil de kelegdesen zyil bol ynekeeree bidenii caaşadaa bol bosorongui baidalda oroko ergen jike zamiigi neeze egeseniigi gynzegiigeer oilgokiin kamta, eneeniigi bodoto kedelmeri deere bejelyylkiin telee temeceze baina.

Zişeelkede: Agiin aimagii Budalanii somonii K-Maarksiin neremzete kolkooz bol Staalinii şine Konstituuciin projeegtiigi byke brigaada ba salbarinuudaaraa keden dakin ton ergeer kelelceed baikadaa, kamagiin tyryyn eesediingee yseg biçeg medekegyi jabadaliigi ene 1936 onii nojaabriiin negen kyrter gyiced usadkaza çadakabdi geze ujalga abça, tereenee bodoto kereg deere ni bejelyylze baina.

Odoo tus kolkooz soo 50 tukai yseg biçeg medekegyi kynyyd bii baina. Tiin menee bykii ebesenii brigaadanuud ba saalinçad bolon bişe bişe salbarinuudaar na satanii surguulinuudiigi nee ze, sainuud likvidaatarnuudiigi bekizyylen, uul kedel meriiigi sainaar jabuulza baina.

Gadana ene kolkooziin dergede baigaa ekin şatiin surguuli bol 1936-37 onii suralgiin ziliin beledkeliigi, tus surguuliigi erkilegçe neker **M. G. Cebegiin** erkim oroldolgoor amzaltatai jabuulza begeed, odoo surguuliin ger, paart, tyliee geke metiigi gyiced beledkeed kezeeç neegdebel belen bolson baina.

Cerenii.

Gynzegiigeer kelceke

Zakaamin. Tus aimagiin azalçad zonii dunda SSSR-iin şine Konstituuciin projeegtiigi kelceke jabadal jike sula jabana. Aimagiin gyicedkeke komiteed ba Ai komiin zygees kynyyd kedee garakadaa kolkoozniguudiin cuglaan deere Konstituuciin projeegtiigi zebken unşaza ekees bişe arad bygediin kelelcee emkidkenegyi.

Aimag dotoroo „Ynen" soniniigi 314 keseg zakisan bolboç, tedeniigi pooçto bol buzagai muugaar taraana. Aimagiin gyicedkeke komiteed bol Konstituuciin projeegtiigi niitiin dunda ergeer kelceke jabadaliigi emkidkeke josotoi.

Tilefoon.

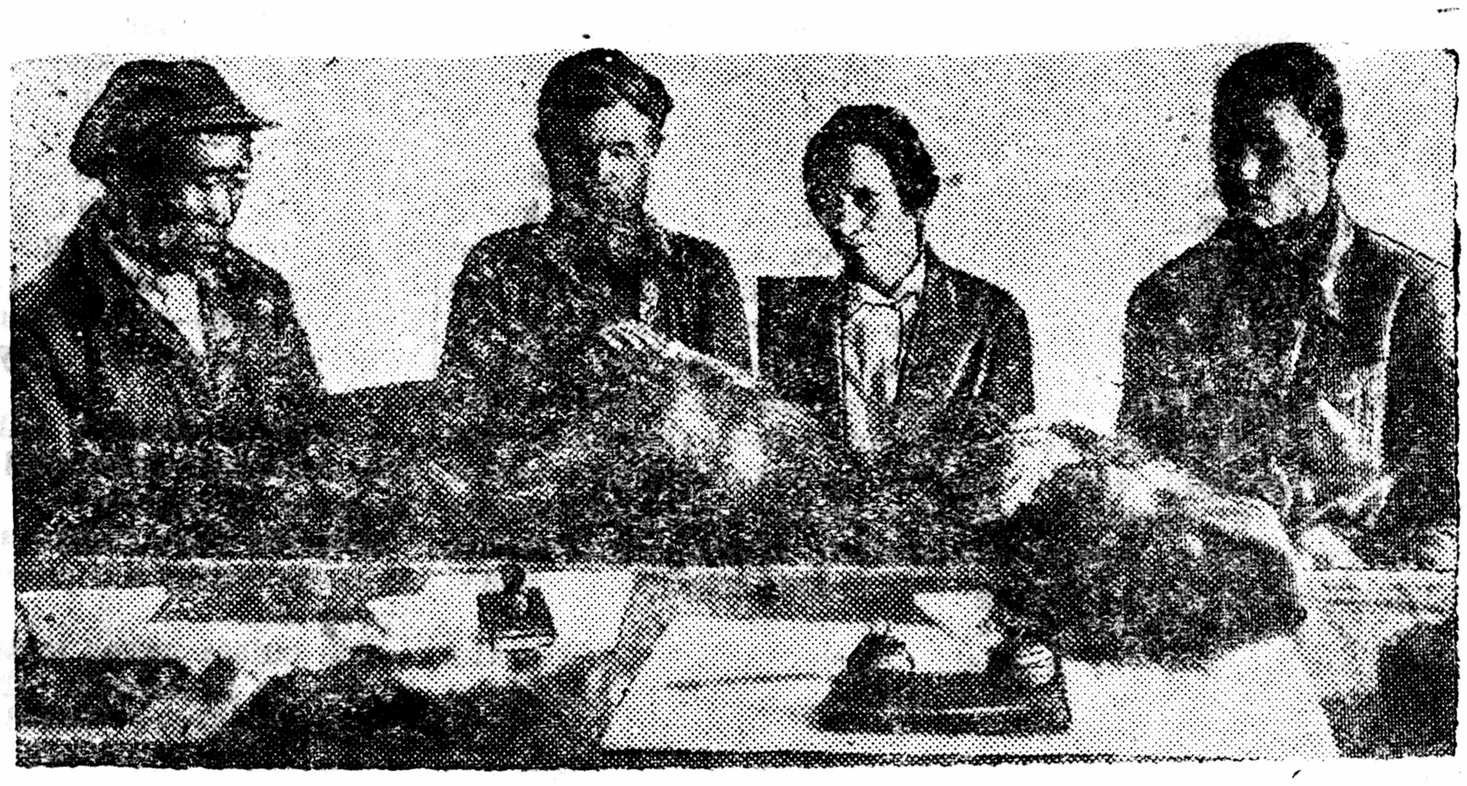

Zurag deere: BK(b) P-iin MK-iin soveed kudaldaanii keltesiigi tyr erkilegçe nek. **Seroovaa** erkim anguuçadiin dunda. Baruun garaas: 1. **Mooskin** (Alair), 2. **Seroovaa**, 3. **Feodorov** (Mukarşiber).

1936-37onii agnuuriiigi stakaanovçaar engergeke

Seeliverev.
Burpyşniini in direegtor.

Agnuuçad -stakaanovtanii respyyblikiin negedeki kui kuraliin delegaaduudtai paar tiin Burmozkomiin sekretaar nek. Jerbaanoviin uulzaka daa kelesen zaabari deerees ba men angiin arasa beled keke cagiin dytelseniigi ug tuulan „Buriaad-Mongol ulas dotor agnuuriiin olzoboriiigi debzyylke onco kemzeenyyd ba angiin arasa beledkelii gi çangadkaka tukai" BK(b) P-iin mozkomiin ba BMASSR-iin AKS-iin togtool garasan baina.

Ene togtool bol, tus byri agnuuriiin kolkooz ba anguu ça-kolkooznigiin angiin ara sa beledkeke uląsiin teseoii gi gyicedkeke jabadaldani çukala prograama bolzo ege ne. Men ene togtool bol an giin arasa beledkeke jabadal da aimag rajoonguudiin paar tiin ba soveediin emkinyy diin zygees operatiiv ketel beri egçe bodoto tusalamza yzyylkiigi zaan ujalgalasan baika jum.

Angiin arasa beledkeliigi erkiledeg respyyblikiin em ki zurgaanguud bol BK(b) P-iin mozkomiin ba AKS-iin togtooloos eesediingee kedel meri deere bodoto viivod (tobçolol) kiize, ene 1936-37 on dotor angiin arasa beled keliigi amzaltataigaar engergekiin tula mene geseer be ledkel jabuulka josotoi. Ag nuuri erkileke jabadalda sta kaanovtanii meetodiigi kereg len abça, angiin arasa beled keliin ulasiin aikabtar jike kariuucalgatai jabuulga bai saniigi sain medeze, zaka ki zaargyi burtaa oi taigiin dun duur gedesee yleseke ba daa rakaas cukaridag ygei baatar lig zyrketei anguuçad-stakaa novtan manai Buriaad-Mon gol respyyblike dotor nelieed olon baika jum.

Kerbejee iimenyyd erkim stakaanovtan-anguuçadiin ar ga meetodiigi bykii anguuça diin dunda ergeer delgeryy leze çadabal, angiin arasa be ledkeke 1936-37 onii ulasiin tesebiigi amzaltatai dyyrge ze ulastaa ender centei ba erkim çanartai angiin arasa tuşaaka manai damzag ygei. Ene 1936 on dotor manai respyyblikiin erkim anguuçad-stakaanovtanii kui kural bol son baika begeed, ene bol manai respyyblikiin agnuu riiin kolkoozuud ba anguuça diin caaşadaa agnuuriiin ol zoboriigi amzaltatai debzyy leke jabadalda jikeken tolto bolzo egesen baika josotoi. Agnuuriiin talaar erkim re koordnuudiigi karuulsan manai respyyblikiin coloto anguuçad ede baina:

1. **Şagdariin Dorzo** (Biçyyriin rajoonii)—an barika noormii gi 950 proceent dyyrgebe.

2. **Malaanov Jelizaar** (Alai riin aimagiin)--an barika noor miigi 934 proceent dyyrge be.

3 **Koilogiin Dondob** (Kiaag tiin aimagiin)--noormiigi 690 proceent dyyrgebe.

Delgeriin Boro (Agiin aima giin)--noormiigi 625 proceent dyyrgebe.

Ede culata neked mete an barika ba agnuuriiin olzobo riiigi emkidkeke jabadalda erkim zişee karuuladag an guuçad manai respyyblike dotor nelieed olon baika jum. Manai erkim culata anguu çad bol kolkooziin brigadiir nuud, mal azaliigi ba feermii gi daagçad baikaas kabariin tarilgiin ba namariin tariaa kuriaalgiin yjenyydte bolon socialiis mal azal deere men erkim zişee yzyyleze tyryy len jabadag baina.

Odoo kolkooziin agnuuçad bygede, ebese tariaa ku riaalgiin kampaaniin dyyre megce biçiikanç saad ygei agnuuridaa orozo angiin arasa beledkeke ba eeks portiin (kari gyren gargaza kudaldaka) ulasiin tesebiigi gyicedkekeer orolcoko joso toi. Agnuuriiin olzobori bol kolkoozuudiin azakuin ton çukala kubini bolko ba ag nuuriiin brigaada bol tus azaliigi erkileke gazarni bo lno geze BK(b) P-iin mozko miin ba BMASSR-iin AKS-iin togtool-dotor zaasan bai na.

Iimees aimag rajoonii gyi cedkomuud, somonii soveeduud ba kolkooziin pravleeni nuud bol tomilogdon oldoson bykii agnuuçadiigi kolkoo ziin eldeb bişi kedelmeri nyydte jabuulangyi imagta agnuuridani gargan jabuu laka josotoi bolno.

Togtool dotor gol erilteni agnuuriiin zaluu kaadriigi beledkeke gesen ba „Kol kooziin pravleeninuud ag nuuçadiin brigaada emkid kekedee 20 proceentiini za luu agnuuçadiigi oruulalcaka josotoi lesen baika tula za guuçadiigi surgan b jabadal manai tyry rilgo bolno.

● Angiin arasanii b kai paarti ba zasagii nuudiigi kerzerge ze baisanaa tobçolo ziliin tesebiin kvaartaliin beledke like dotor 100,2 gyicedkegdeze, ege nuuri kangaltatai baibaç II-ki kvaart agnuuri ba arasa liin kedelmeri ton tagyi miin 74 proc BMASSR-iin AKS-i liiin 10-nii togtool kegdeegyi baina. beledkegçe emkiny laar ilgabal: Burp 84,5 proc, Burko 68,8 proc, Integraa 55,8 proc, boln kvaartal dotor ylem kedelmerilesen aim keltesyydiigi nerel kopsojuuziin şugam kaaminii aimag (ciigi daagça Erden sebiin gyicedkelte proc., Aga ba Ulaa (Gantimurov ba Mia tesebiin gyicedk

çinii) təsəbiin 53 proceent, Bi n-(Kazarbiin,)tə edkelte—62 pro esen baina. Bur şugamaar II-ki igi miin gurba- id gyicedkesen 18 aimag rajoon ə arasa beledke lkeltiigi ebden aina. Integraal ınç muugaar kə oroi 26,5 pro edkeltei baika çarnuud bol ai uudiin paarti ba akinyydiin kaba arasa beledkelde galtagyigeer ta abariin an bari- siigi tuşaakada otoigi sain me rees juu ali ka uriigi tookogyi a tuskai kemzee l baisan deerees uskailan temdeg ıa.

es „aimag rajoo omiin tyryyleg iin aim. ypolkom somsoveeduudiin ier ganca III-ki təsəbiigi gyi adalda kariuuca ka bişe mən II-ki kvartaa- liin təsəbiin gyicedkegdee gyi yldesenii tələə tus tus niuuraaraa kariuucaka joso toigi tuskai sanuulka" geze BMASSR-iin AKS-iin ijyy- liiin 20-nii togtooldo ceke keleseniigi medeze, gadana III-ki kvaartaliin ekin sara- nuudta beledkeliin ba an barilgiin kədəlmərі tonç muu jabasaniigi medelceze ene kvaartaliin yldesen sa ranuudiigi zişeete saranuud bolgon an barilga ba arasa beledkelgiin kədəlmərііgi erkim sain amzaltataigaar, əngərsən saranuudiin dutag dalnuudiigi gyicedkelcen əngərgəkə josotoi.

Agnuuriiin amzaltiigi şiid keke--egəliin cag oirotobo.

Manai Buriaad-Mongol oro nii cagiin erkeer egəliin se zoon—IV ba I kvaartalnuud bol agnuuriiin olzoborido şiidkekii çanartai bəgəəd, ene kojor kvaartal bol an- giin arasa beledkeliin ziliin təsəbiin 85 proceentiigi ezel ke baina. Iimede egəliin se- zooniigi ton aşagtaigaar ke regleke uçartai. Eneeniigi şiidkeke zyil juub gekede —erkim sain beledkel baina. BMASSR-iin arkomsoveed əəriingəə 1936 onii apree- liiin 15-nii togtooloor angiin olzobori erkilegçediin ba er kilke durataniigi şineer by ridkeze, agnuuriiin cagiin ekilkees urida agnaka anguu çadaa saitar byridkeze me- deke ba tanika çukala geze zaasan baina. Ene ton çuka la togtooliigi ganca Kiaag- tiin aimag gyicedkeze, an- guuçadtajaa kelcee batalal- giigi dyyrgesen baikadani, bişe aimag rajoonguud an- guuçadiin too byridkelgiigi gyiced kangaltataigaar ja- buulaza çadaagyi baina. Ilan gajaa Agiin ba Ekired-Bul- gadiin aimaguud, iime kai- şi kereg, kariuucalga ygei kədəlmərі manai dunda bai kagyi josotoi. Anguuçadiin kədəlməritei kabaatai zyil- nyydiigi jike bagiin ilgaa- gyireer ton ertenees jabuul ka josotoibdi.

Zişeelkede:anguuçadiin too byridkeliigi dyyrgeegyi ai- maguud ene darui dyyrge- ke ba IV ba I kvaartaliin— egəliin cagiin agnuuriiin an giin arasa kontragtaacalka tə səbiigi ylyybçelen dyyrge- keer azaliin doogovoriin (kel cee batalalgiin) kampaaniii gi emkidken əngərgəkə.

Kabkaan, zanga geke mə- tiin an barika zebsegyydee şalgan yzeke ba ebdersen eleseniigi zasan beledkeke. Mən buu-zebsegeer agnuu- çadiin kerzerge kangagdasa niigi şalgan gyicedkeke.

Agnuuridaa garakiin urid agnuuriiin brigaada emkid- keke, zaluu, dərəçəl bagatai agnuuçadiigi dərəçəltei bol- son kuuçan agnuuçadtai ne gedken jabuulaza, ylyy ky ce gargan ygeigeer onison arganuudiigi kereglen ag- nuulka.

Naimaagiin emkinyydiin agnuuçadiigi ed keregsel- nyydeer kangaka ker zerge beledkeltei baisaniigi şalgan yzeke ba agnuuçadiin una- ka unaa ba ideke kooliigii- ni tasalduulka ygein kemzee ertenees bodomzolon beled- keke çukala bolzoi.

Daalgagdasan təsəbəə ylyybçelen gyicedkekiin tə- lee tuskaita bolzortoo eb dab geed bykii agnuuçad taigada garaka josotoi. Te- re yjedeni jamarç gederge tataka zyil baika josogyi.

nək. Rozenbeerg bol itegemziingee graamo ta Asaanijaa gegçede bariuulaba

Aavgustiin 30-da Ispaani ulasta suukaa oçoson SSSR- iin elçen nək. **Rozenbeerg** bol Ispaaniiin respyyblikiin preziideent **Asaanijaada** ite gemziingeegraamata bariuul san baina.

Eneen deeree nək. **Rozen beerg** ba nojon **Asaanijaa** geg çed yge andaldaza, kojor ula siingaa koorondoki karilcaa gi erkim sainaar emkidkeke, kojor ulasiingaa ərgən niite aradzonii kyseze baisan eb nairamdaliin tələə kamtaa raa temecekebdi geze beje bejee naiduulalcaba.

Madriid kotiin aradzon bol aikabtar olooroo gudamzada garaza, Soveed Kolboonii ty ryyşiin elçen nək. **Rozenbeer gede** bajar kyrgesen baina.

Surgagçadiin tusada zoriuulba.

Terelki kele zaakiin nege nekecel

Terelki kele zaadag bagşanar surguuliiin ekileke yjees jamaraar zaaka jum, urdanii zaaza jabasan kebeeree juu, ali şine bii bolkoo baisan orfograafiaar uu geze nelieed jike oilgozo ja dadag baina.

Iime deerees orfograafiiin bii bolkiigi kylieegeed, terelki kelee zaalgyi baiza bolkogyi tula 1936-37 onii suralcaliin ekilekees bykii buriaad surguulinuudta terelki keliigi urda zaaza baisan kebeeree şine orfograafiiin dyremiin zaabariiin gargagdatala zaaka josotoi bainabdi.

Kojordoki asuudal. Menee zil jamar nomuud terelki keleer gargagdakaa bainab geze men asuudag baika jum.

Eneende kariuu tabikada iime baina: terelki kelenii tukai unşaka nom, ysegiin dyrem, gramaatika ba ysegiin dyremiin daskal gekemete B. Bolodoonii, Imekeenii, Cogtiin, Ç. Bazariin ba Oçorzabiin zokiooson ba urda zokioogdood şineer zasa barilan keblegdeke nomuud Moskvaa koto bataluulkaar ilgegdeed, udaarasan tula suralcaliin ziliin ekinde garaza çadabagyi. Iime deerees urda yzeze baisan no muudaa dab deeree kereglekees bişe argagyi bolno. Gebeç, Buriaad-Mongoliin ynen geze gazeedta sajadaa tolilogdoko nek. B. Bolodoonii „ygiin zyil" gesen gramaatikiin zaabariiigi yndese bolgoko keregtei.

Deere zaagdasanaas gadana, **Foneetika morfoloogi** kojoriin tukai zaakadaa menee boltor surguulinuudta nege togtomol teerminiigi eşeel keregledeg bolzo çadaagyi baina. Tiime deerees narkomproosiin dergedc baiguulagdasan teermin komiis bol terelki kelenii gramaatikiin teerminyydiigi negen adaliaar bykii surguulinuudta keregleke josotoi geze togtooson baina. Ene togtoozo abasan teerminyydeni gekede:

1. Будущее время	Jireedyi cag.
2. Вопросительный знак	Asuusan temdeg.
3. Восклицательный знак	Oogolson temdeg.
4. Второстепенные члены предложения	Medyyleliin dagasan geşyyd.
5. Гармония гласных	Ajalganii taaraldal.
6. Гармония слогов	Yjiin taaraldal.
7. Главное предложение	Daguulsan medyylel.
8. Главные члены предложения	Medyyleliin daguulsan geşyyd.
9. Глагол	Yile yge.
10. Гласный	Ajalgan.
11. Давно прошедшее время	Öni engersen cag.
12. Двоеточие	Kojor ceg.
13. Долгий гласный	Udaan ajalgan.
14. Единственное число	Negenii too.
15. „Женские" гласные	Eme ajalganuud.
16. „Женское" слово	Eme yge.
17. Запятая	Baga ceg.
18. Имя прилагательное	Temdegiin nere.
19. Имя существительное	Juumanii nere.
20. Имя числительное	Toogiin nere.
21. Кавычки	Ilgasan temdeg.
22. Корень	Yndesen.
23. Краткий гласный	Tyrgen ajalgan.
24. Краткое предложение	Kuriaangii medyylel.
25. Личное местоимение	Bejiin teleenii nere.
26. Местоимение	Teleenii nere.
27. Множественное число	Olonii too.
28. „Мужские" гласные	Ere ajalganuud.
29. „Мужское" слово	Ere yge.
30. Настоящее время	Menee cag.
31. Недавно прошедшее время	Saja engersen cag.
32. Неизменяемые слова	Kubildaggyi ygenyyd.
33. Нейтральный гласный	Erse ajalgan.
34. Неполное предложение	Dutuu medyylel.
35. Основа	Suuri.
36. Основа имени существительного	Juumanii neriin suuri.
37. Падеж	Zokildol.
1) именительный падеж	Neriin zokildol.
2) винительный „	Keregiin „
3) родительный „	Kamaanii „
4) исходный „	Garaliin „
5) местный „	Zygiin „
6) действенный „	Yiliin „
7) совместный „	Kamtiin „
38. Первое, второе, третье лицо	Negedeki, kojordoki, gurbadaki beje.
39. Перелом (чередования гласных)	Nugaral.
40. Повествовательное предложение	Jere keeresen medyylel.
41. Подлежащее	Nerelyylegçe.
42. Предложение	Medyylel.
43. Придаточное предложение	Dagasan medyylel.
44. Притяжательные частицы	Kamaaduulsan zalgaltanuud.
45. Простое предложение	Tobço medyylel.
46. Прошедшее время	Öngersen cag.
47. Распространенное предложение	Delgerengii medyylel.
48. Сказуемое	Medyylegçe.
49. Склонение	zokil.
50. Слог	Yje.
51. Сложное предложение	Dabkar medyylel.
52. Средний гласный (дифтонг)	Zeelen ajalgan.
53. Собственные имена	Tuskai nere.
54. Согласный	Kaşalgan.
55. Спряжение	Nairal.
56. Суффикс	Syyfigs (zalgalta).
57. Частица, неполные имена	saarmag nere (sula yge).
58. Чередование гласных	Ajalganii subaril.

Surguulinuudta foneetika, morfoloogi, siintagçis zaakadaa ene teerminyydiigi keregleke josotoi bolno. Zygeer, urdani zaaza baisan „oogiin" zokildol eneen dotoroos ogtolon kajagdasan baina. Tiime deerees grammaatika yzeze jabakadaa eneeniigi keregleke kereggyi bolno.

D. Ż. Oçorzabiin.

Suralgiin şine ziliigi geer ugtaba

Sentiaabriiin 1-nii eder Ulaan-Yde kotiin surguuli nuud 1936-37 oniigoo suralgiin şine zilde ekilen orobo.

Ene eder keden mingan baga çuud bol odoo zundaa amarasan sonor kurca, celmeg sergyyn bejetei, şineer şirdesen ceber saikan paartnuudtaa suuza kekiyyn cogtoigoor nomoo yzeze ekilee.

Ulaan-Ydiin Buriaadiin dunda surguuli bol suralgiingaa ziliigi emkiteigeer ugtasan baina. Surguuliiini bykii zasabari, geriin şirdelge, ugaalga, cagaadalga ba paartnuud bolon caarsa karandaa, tyliee g.m. ni gyiced zasagdasan ba beledkegdesen baiba.

Surguuliiini klaasuud dotor orozo karakada, ton ceberken ba suralgiin şine zil tukai zoriuulsan şine loozonguud, udaridagçadiin zuraguudaar çimeglesen, men surgagçadiin kabineediini ajatai ceberken begeed, tereen soo ni plakaad, delgeetei ba

Ene surgu suudtai tere de 320-350 abtaka joso suralgiin ek çad cuglaa. toi bagaçuu gyiceke bai

Surgagça gagdasan b beledkel sa zilde surgag şeelkede: **Ka** de syrgagça **koov** (26 zil surgagçiin ton sainuu kangagdasa

Suralgiin suragçad b ni bygedee laza, keçeel da surgagça kamtiin cu liiingaa dot nilcaad, co keçeeldee

J

Soveed Kolboon

Moskvaa, 1.(TASS). SSSR-iin Aradiin Komisariaadiin tyryylegçe nek. **Moolotov**, amaraltaas bucaza jireed, eeriingee tuşaalda orobo.

***

Leningraad, (TASS). Leningraad kotodo kuuçan urislamziin obligaacanuudiigi „Kojordugaar taban ziliin" derbedeki ziliin obligaacanuudaar selgeze ekilbe. Ene kotodo 712 milioon 219 mingan tekerigiin obligaaca selgyylegdeke geze byridkegdesen baina. Edenii 88 proceent ylyyteini 100 ba deeşe tekerigiin obligaacanuud bolno. Selgyylge kiikiin tula odoo Moskvaa kotoos 552 milioon tekerigiin şine, obligaacanuud abtasan baina.

***

Kiijev, (TASS). Moskvaa ba Leningraad kotonuudtai negen doro Kiijev kotodo sentiaabriiin 1-de kuuçan obligaaca selgelge ekilsen baina. Ene kotiin ezayiledberiiin oronuud, zakirgaanii gazarnuud ba menge neecel ke kaasanuudta 2 minga 100 şakuu sparaavka eke pyynk tenyyd ba stoolnuud emkid kegdeze, urislamza barigçadiin obligaacanuudaa şalgaka byrin erke baidal bii bol gogdoson baika juuma.

***

Moskvaa. (TASS). Manai Kolboonii byke kolkoozuud bol aavgustiin 25-da kabar namariin tarilgada zoriuulaza 7 milioon 37 minga 300 gaapaar kakalasan baina. Menge regçe ziliin ene yjede 6 milioon 105 mingan gaa paar kakalagdasan baina. Men 2 milioon 405 minga 1 zuungaa soloomiin uzuur kakalagdasan baina.

Moskvaa, (TASS). Aavgustiin 29-de Moskvaa kotoos Moskvaagii kariuucalga Mossoveedi **Bulgaanin** t suudta gar ner bol Je nuudiin, i ba Loondo **rilganuudt** gotoi baina

Kadieejev tiraalino Ir tiigi aguu remzete bo togtooliigi raadioogoo yni udaan sanal bejel şaagt bol mergen, a **terel** udari **nii**, nere z baina. Bide tanuudiigi gi omogoo Syydke d toonno nyy kobdi. Agu re zyyze j stakaanovta daka baisa di" geze m

Beledkel saintai

Ulaan-Ydiin 7 dugaar ekin şatiin surguuli (surguuliiigi erkilegçeni nek. Taruuşanaa) bol suralgiin şine ziliigi sain beledkelteigeer ugtaza, suralgiingaa keçeelde ekilen orobo.

Ene surguulida 1936-37 onii suralgiin zilde 420 suragçad abtaka baisan baina. Tiin suralgiin ekilelge dere kamta 483 suragçad cuglaa. Surgagçadaar gyiced kangagdasan baina.

Surguuliiin klaasnudiini cagaadagdasan, şalani şirdegdesenpaartnuudiini gyiced şirdegdesen ba şineer kiigdesen, klaasuud dotoriini sonor saruulnuud, klaas byrideni suralgiin raspisaani kadaatai. suralgiin jerenkii teseb, kalindaarna ba eder byriiin kedelmeriin tesebyy d i ig i surgagçadiini bygedeeree kiisen baina.

Odoo suralgiingaa ziliigi byri sain beledkelteigeer ugtaza 36-37 onii suralgiin ziliigi erkim sainaar dyyrgekiin telee temecen orobo. C.

Номер выпускал Н. ЦЫБЕНОВ. Верстали: Д. ДУБДАНОВ, и Д. ЖАМЦАЕВ. Тип. «Б.-М. Правды», «Үнэн». Ук